

هنگامیکه که در سال ۷۷ من دانشجوی رشته مهندسی کشتی‌سازی دانشگاه امیرکبیر بودم، تعدادی دانشجوی خارجی از کشورهای عربی داشتیم. آنها خیلی معترض بودند که از کشورشان به ایران اعزام شده و یک سال دوره زبان فارسی دیده بودند ولی تقریباً هیچ کتاب تخصصی دریایی به زبان فارسی نبود که بخوانند و باز مجبور بودند کتابهای لاتین را بخوانند. اکنون هم که در سال ۹۲ هستیم باز هم ما در دانشگاه خود دانشجویان خارجی داریم ولی منابع فارسی متنوع و مناسبی نداریم و تقریباً همان مشکلات ۲۰ - ۱۵ سال گذشته پابرجاست. خود دانشجویان ایرانی هم با این مشکل مواجه هستند.

سؤال اینجاست که چرا کشور ما با بیش از ۱۰ مرکز دانشگاهی دریایی، بیش از ۲۰ مرکز تحقیقاتی و پژوهشی دریایی هنوز کتابهای علمی مناسبی در رشته مهندسی دریایی (که اصطلاحاً کشتی‌سازی گفته می‌شود) نباید داشته باشد؟ اولین مراکز پژوهشی و دانشگاهی دریایی ایران در سال ۶۴ افتتاح شدند ولی هنوز بعد از ۳۰ سال باز هم بطور حادی محتاج کتابهای لاتین هستیم حتی در مقطع لیسانس. واقعاً چرا؟ آیا این وضعیت در شأن ایران است؟ این در حالیکه بیش از ۱۰۰ سال است که در دنیا کتابهای تخصصی این رشته چاپ می‌شوند و صدها منبع لاتین موجود بوده و یک رشته نوظهور مانند نانوفناوری یا بیوتکنولوژی نیست.

بومی شدن و نهادینه شدن یک علم در یک کشور، افتخاری است بس بزرگ و موجب سرافرازی یک ملت که فقط نصب کشورهای می‌شود که مردم آنها منافع ملی‌شان را بر منافع شخصی‌شان ترجیح می‌دهند. اگر قرار باشد عمده وقت خود را صرف کسب درآمد کنیم و ته‌مانده وقتمان را به اموری مثل کتاب نوشتن اختصاص دهیم بدیهی است که هرگز ره به جایی نخواهیم برد. مثلاً وقتی یک استاد فرزانه و دانشمند (که با هزینه‌های دولتی و از حقوق بیت المال رشد و تکامل یافته) در یک ترم در چند دانشگاه در چند شهر مختلف! تدریس کند و در هر دانشگاه هم بیش از ۱۰ واحد داشته باشد و در کنار آنها به چند شرکت هم مشاوره! دهد و علاوه بر اینها یک مسئولیت اجرایی هم داشته باشد!! بدیهی است که به هیچ اموری به درستی نمی‌رسد و صد البته که اموری مانند نوشتن کتاب فقط در ۸۰ سال دوم زندگی! میسر خواهد بود.

مشکلات معیشتی برای همگان وجود داشته و دارد ولی مهم این است که فراموش نکنیم علاوه بر تامین معیشت وظایف دیگری هم داریم. چه بسیار اساتید بزرگی در این رشته در کشور هستند که ظرف چند سال آینده بازنشسته می‌شوند در حالیکه حتی یک جلد کتاب هم از آنها به یادگار نمانده است البته بجز تعدادی جزوات کلاسی پراکنده که تصورات دانشجوی، خستگی و مختصرسازی استاد، شکل‌ها و نمودارهای ترسیم شده دستی، بدخطی دانشجو و عقب افتادن دانشجو از نوشتار! هم در آنها لحاظ شده است. بخوبی به یاد دارم که در سال ۷۹ با یکی از اساتید خیره و بزرگوار، درس هیدرواستاتیک داشتم و ایشان در کلاس گفتند که قصد نوشتن یک کتاب هیدرواستاتیک را دارند... و سرانجام تا هم اکنون که در سال ۹۲ هستیم هنوز این کتاب منتشر نشده است!!

بطور مثال در دانشکده کشتی‌سازی دانشگاه امیرکبیر حداقل ۱۲ عضو هیات علمی با دکترای تخصصی کشتی‌سازی حضور دارند که اگر هر ۱۰ سال! یک کتاب توسط هریک از ایشان چاپ می‌شد تاکنون باید بیش از ۲۵ جلد کتاب تخصصی مفید و ارزشمند فقط از این اساتید وجود می‌داشت که البته این عدد تا به امروز ۲ جلد!!!! است که آنها هم ظرف ۳ سال اخیر چاپ شده‌اند. در واقع همیشه آدم‌ها می‌آیند و می‌روند و آنچه می‌ماند «رسوب علم» آنهاست که به مرور موجب بومی‌شدن یک علم در یک کشور می‌شود و بهترین ابزار برای رسوب علم و ثبت دانش، همان «کتاب» است و لاغیر. یک دانش بومی با هیچ ترفندی نابود شدنی نیست.

تمامی کشورهای مهم در دنیای امروزی، منابع علمی‌شان به زبان بومی خودشان است مثلاً وقتی شما در آلمان، فرانسه یا روسیه یا حتی ترکیه تحصیل می‌کنید مشاهده می‌کنید که تقریباً تمامی منابع علمی آنها به زبان بومی خودشان است و اصلاً مطالعه منابع غیر بومی را یک «تنگ و عیب» می‌دانند. به یاد دارم وقتی در یک سفر کاری به آلمان رفته بودم و تمامی منابع علمی و حتی کاتالوگ‌ها هم به زبان آلمانی بودند، به فرد مسئول اعتراض کردم که چرا مطالبی به زبان انگلیسی ندارید، جواب داد: «شما فراموش کرده‌اید که در آلمان هستید انگلیس کشور دیگری در همسایگی ماست!!» شبیه همین جواب را وقتی برای دکتری اعزام شده بودم از استاد

راهنمای خودم شنیدم و آنوقت فهمیدم واقعاً چقدر مردم دنیا غرور ملی‌شان برایشان مهم است. آنوقت در ایران یک شعار کاملاً نامربوط رایج شده که «امروز زبان علم، زبان انگلیسی است». البته کلیت این مسئله درست است ولی عملاً این شعار به ابزاری برای توجیه کم‌کاری‌ها و ندانم‌کاری‌ها و سرکوب و تمسخر غرور ملی‌مان تبدیل شده است. با این وضعیت اگر به کشور خود و خون شهیدانمان خیانت نکرده باشیم قطعاً خدمت نکرده‌ایم. افرادی که این شعار را سپر بلا و تابلوی خود کرده‌اند در واقع درک نمی‌کنند که به خود توهین می‌کنند و به ایران و به ایرانی. آخر کسی نیست حداقل از این عزیزان بپرسد که «خود شما یک متن انگلیسی را در چند ساعت می‌خوانی و یک متن فارسی را در چند دقیقه!!». حالا از دانشجو و مهندس داخل کارخانه چه توقعی میتوان داشت؟».

نتیجه این طرز تفکر غلط که عمدتاً در طول این چند دهه از سوی اساتید و اعضاء علمی هم تبلیغ شده این است یک عقب‌افتادگی عجیب در منابع علمی رشته مهندسی دریایی است. واقعاً بعد از ۳۰ سال فعالیت این شأن ماست؟ در این رشته اغلب پروژه‌های لیسانس که تبدیل شده به ترجمه و جمع‌آوری اطلاعات از اینترنت و کتابهای لاتین و از طرف دیگر بسیاری از پروژه‌های فوق لیسانس که انجام می‌شوند در نهایت ناباوری موضوعاتی است که چند دهه قبل در دنیا انجام شده، فرموله شده و در کتابها ذکر شده و ما تازه داریم آنها را به عنوان پروژه ارشد تعریف می‌کنیم. واقعاً چرا؟ جواب اینست که رفتار اصحاب خرد در این علم به قدری کسالت‌آور بوده که کتابهای علمی که ۵۰ سال پیش در دنیا منتشر شده هم هنوز به زبان فارسی منتقل نشده و افراد از آن اطلاعی ندارند. چه خوب بود اگر حداقل مراجع علمی معتبر و معروف دنیا به فارسی ترجمه می‌شدند.

البته غنی بودن و کامل شدن کتابهای علمی در یک کشور نیز یک شبه یا حتی یک ساله اتفاق نمی‌افتد. باید یک عزم جدی وجود داشته باشد و یک فعالیت گسترده شروع شود تا مرحله به مرحله کیفیت علمی کتابها پس از سالها بهبود و تکامل یابد و در واقع هر کتاب پله‌ای برای کتاب دیگر شود. بطور مثال خود من وقتی می‌خواستم کتاب جامع مهندسی معماری دریایی را بنویسم، تمامی کتابهای دکترسیف را خوانده بودم و سعی کردم از نقاط قوت آنها استفاده کنم و نقاط ضعف آنها را پوشش دهم. باشد که بعدها کسانی بیایند و نوشته‌های ما را اصلاح و تکمیل نمایند.

در کل، آنچه مهم است حرکتی است که باید بطور گسترده و جدی شروع شود ولی متأسفانه هم‌اکنون به گونه‌ای بسیار حلزونی در حال حرکت است. چرا؟ دلیل آن این است اهمیت و نقش بسیار تأثیرگذار کتابهای علمی به زبان فارسی هرگز خوب درک نشده و هرگز نظرها بسوی آن منعطف نبوده است. اگر واقعاً همین چند جلد کتاب آقای دکتر سیف (که سایه ایشان بر سر دانشگاههای ایران مستدام باد) و کتابهای منتشر شده از سوی دانشگاه صنعتی مالک اشتر نبود واقعاً چه وضعیت اسفناکی، بدتر از آنچه اکنون است پیش می‌آمد؟!

قدمت رشته مهندسی هوافضا در ایران همپای رشته مهندسی دریایی است. در رشته هوافضا علی‌رغم محدودیت منابع طراحی (بدلیل کاربردهای نظامی)، امروزه بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب فارسی در حوزه‌های مختلف منتشر شده که بسیاری از آنها کتابهای غنی علمی با محتوای دانش طراحی هستند، آنوقت در رشته ما، کلاً از سال ۶۴ تاکنون حدود ۶۰ جلد کتاب چاپ شده که بسیاری از آنها در حد جمع‌آوری اطلاعات و بیان کلیات و آشنایی عمومی است یا نسل آن منقرض شده و دیگر در دسترس نیست. اولین کتابهایی که در سالهای ۶۴ به بعد چاپ شده، اغلب توسط ناخداها و پرسنل زحمتکش شرکت کشتیرانی نوشته شده که بیشتر با دیدگاه اپراتوری نوشته شده و البته در زمان خود بسیار مفید و ارزشمند هم بودند ولی این حرکت شایسته ایشان توسط مراکز دانشگاهی و پژوهشی ادامه پیدا نکرد. باید گفت در کشور ما، هم‌اکنون کتابهای علمی که به عنوان منابع علمی دانشگاهی یا ابزار طراحی یا حداقل کتاب درسی در موضوع طراحی شناور و کشتی، قابل استفاده باشند کمتر از ۲۰ جلد است!!

یکی دیگر از عللی که باعث غفلت از این موضوع شده، معطوف شدن نظرات به سمت انتشار مقاله بجای کتاب بوده است. مقاله هرگز نمی‌تواند جایگزینی برای کتاب باشد. اولاً در یک مقاله حداکثر ۱۰ صفحه‌ای نمی‌توان هیچ علمی را تشریح کرد. ثانیاً مقاله برای کسانی مفید است که با یک موضوع علمی، آشنایی کافی دارند و فقط برای آگاهی از فعالیتهای جدید و بروز شدن علم خود به سراغ مقالات می‌روند نه برای یادگیری علوم. ثالثاً اگر کتابهای علمی مفید و متنوعی در یک کشور باشد، قطعاً سطح علمی مقالات

کنفرانسی نیز رشد قابل ملاحظه‌ای خواهند کرد و لذا اهمیت نشر کتاب به هیچ وجه قابل مقایسه با مقالات علمی نیست. متأسفانه در سالهای اخیر شاهد هستیم که انرژی عمده اساتید دانشگاهها و دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری در این رشته معطوف انتشار مقالات شده و توجه بسیار کمی را به انتشار کتاب معطوف داشته‌اند.

امروزه اگر در رشته‌های علمی دیگر دقت کنیم متوجه فاصله فاحش با حالت مطلوب می‌شویم. مثلاً در زمینه مقاومت مصالح تقریباً در هر دانشگاهی که دارای رشته‌های مهندسی مرتبط است، یک یا چند عنوان کتاب مقاومت مصالح وجود دارد و در مجموع شاید بتوان گفت فقط در این مورد، بیش از ۵۰ عنوان کتاب تألیف یا ترجمه به زبان فارسی وجود دارد. این در حالیست که در بسیاری از موضوعات رشته مهندسی دریایی، در کل کشور بعد از ۳۰ سال فعالیت در ایران و بعد از ۱۰۰ سال فعالیت در دنیا، یا اصلاً کتابی وجود ندارد یا حداکثر ۱ جلد کتاب وجود دارد مانند تحلیل حرکات در امواج (دریامانی)، طراحی پروانه‌ها، طراحی شناورهای تندرو سرشی، آبرفتگی و نجات، ایمنی در شناورها، طراحی معماری داخلی کشتی‌ها، ارگونومی در شناورها، طراحی شناورهای خاص مانند هیدروفویل کرافت‌ها، طراحی سازه بدنه کشتی‌ها، جوشکاری زیر آب، انتخاب مواد بدنه شناورها، کامپوزیت‌های دریایی، جنبه‌های مختلف هیدرودینامیک کشتی، طراحی سیستم رانش و انتقال قدرت کشتی‌ها، سیستم برق و ناپوری کشتی‌ها، کارخانجات کشتی-سازی و فرآیند تولید کشتی، کار با استانداردهای دریایی، کتابهای آموزشی نرم افزارهای دریایی و دهها موضوع دیگر. به نظر من تنها در ۴ موضوع، نسبتاً خوب کار شده، طراحی سکوه‌های فراساحلی با ۱۱ عنوان، فرهنگ لغات دریایی با ۷ عنوان کتاب، پایداری و هیدرواستاتیک کشتی با ۴ عنوان کتاب و زیردریایی با ۴ عنوان کتاب.

برای ایجاد پویایی علمی و «رسوب دانش» باید در هر موضوع تخصصی چندین جلد کتاب موجود باشد که دانشجویان و طراحان بتوانند از مطالعه چند کتاب در یک موضوع، به یک جمع‌بندی مناسبی برسند مثلاً اگر چندین کتاب غنی و جامع در زمینه طراحی سازه کشتی موجود باشد می‌توان ادعا کرد که دانش طراحی سازه کشتی بومی شده است ولی افسوس که در این موضوع بسیار مهم و پرکاربرد فقط ۱ جلد کتاب موجود است.

یک آرزوی دست‌یافتنی!

ما اگر بتوانیم یک احساس وظیفه عمومی ایجاد کنیم می‌توانیم با یک حرکت جهادی، عقب‌افتادگی ۳۰ ساله و شاید ۱۰۰ ساله را تا حدی و البته به مرور جبران کنیم و انشاءالله ظرف ۵ سال آینده (تا سال ۹۷) بیش از ۳۰ عنوان کتاب به کتابهای موجود اضافه کنیم و ظرف ۱۰ سال آینده تعداد کتابهای تخصصی دریایی را به بیش از ۱۵۰ جلد برسانیم. اگر ضرورت موضوع را درک کنیم و هریک از ما باور داشته باشیم که «دانشی در اختیار داریم که ممکن است در اختیار دیگران نباشد» و این فرهنگ را داشته باشیم که «دیگران را علم خود شریک کنیم تا دیگران هم ما را در علم خود شریک کنند» آنوقت خواهیم دید که چه معجزه‌های رخ خواهد داد که شاید باورش برایمان مشکل باشد.

لذا من در اینجا به عنوان یک عضو کوچک که همواره خود را دانشجوی این رشته می‌دانم، از وضع موجود عمیقاً ابراز نگرانی و تاسف کرده و از همه دلسوزان دعوت می‌کنم برای به اشتراک گذاشتن دانش خود در قالب انتشار کتاب اقدام کنند؛ از اساتید بزرگوار خود در دانشگاههای امیرکبیر و شریف گرفته تا حتی دانشجویان لیسانس. کتابهای تألیفی و کتب مرجع علمی توسط اعضاء هیأت علمی دانشگاهها و دانشجویان دکتری نگاشته شده و کتابهای ترجمه‌ای و بررسی محدود متناسب با موضوع پروژه کارشناسی ارشد می‌تواند توسط دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد انجام شود.

دانشجویان لیسانس هم در انتشار کتابهایی با موضوع آشنایی عمومی یا بیان کلیات و تاریخچه انواع شناورها و غیره که بر اساس جستجوی اینترنتی می‌تواند باشد، می‌توانند در این زمینه ایفای نقش کنند که البته نتایج مفیدی از همین دانشجویان کارشناسی هم بدست آمده است مثلاً کتابهای آقایان نگهداری، قانعی، اسدی، مولانا و تورانی (که در جدول ذکر شده‌اند) همگی در زمانی انجام شدند که ایشان دانشجویان لیسانس بودند. پس «خواستن توانستن است».

هر پایان‌نامه ارشد: یک کتاب

معمولاً در هر پایان‌نامه کارشناسی ارشد، افراد حداقل یک سال مطالعه و تحقیق میکنند. مطالب بدست آمده را پالایش کرده و بدلیل محدودیت صفحات و شان پایان‌نامه، بخش کوچکی از آن را در گزارش پایان‌نامه ذکر میکنند. افراد میتوانند همان مطالب را کاملتر کرده و مقدمات و موخرات رایج در کتابها را به آن اضافه کنند به گونه‌ای که برای قشر گسترده‌تری از افراد، قابل استفاده باشد. صدها پایان‌نامه کارشناسی ارشد از سالها قبل تا کنون در قفسه کتابخانه‌ها دفن شده‌اند و اجازه استفاده از آنها هم براحتی میسر نیست در حالیکه اگر همان‌ها را افراد بصورت کتاب منتشر می‌کردند هم سطح علمی دانش مهندسی دریایی خیلی ارتقاء می‌یافت و هم سطح پایان‌نامه‌های ارشد آینده.

چگونه کتاب خود را چاپ کنیم؟

ابتدا مطالب علمی خود را جمع‌بندی کرده و با یک ترتیب منطقی و قابل فهم به رشته تحریر درآورید و در چندین مرحله توسط خودتان یا دیگران آن را بازبینی کنید. سپس مطالب را تایپ کرده و صفحه‌بندی کنید تا آماده تحویل به انتشارات باشد. لزومی ندارد که یک کتاب حتماً توسط یک دانشگاه چاپ شود. فرآیند داوری و تصمیم‌گیری در دانشگاهها خیلی طولانی است و در برخی موارد بیش از ۲-۳ سال!! زمان می‌برد. شما می‌توانید به یکی از انتشاراتی‌های شهر خود (مثلاً خیابان انقلاب در تهران با صدها انتشاراتی) مراجعه کرده و با هزینه شخصی کتاب خود را ظرف ۲ ماه چاپ کنید. تمامی مراحل قانونی شامل اخذ مجوز وزارت ارشاد، کتابخانه ملی و غیره توسط همان انتشاراتی انجام می‌شود و جای نگرانی نیست. پس از فروش کتابها به مرور هزینه انجام شده مسترد می‌گردد و آنچه می‌ماند یک غرور ملی و یک افتخار است برای شما.

لیست کتابهای منتشر شده در زمینه مهندسی معماری دریایی (مهندسی دریایی) - تا مهرماه ۹۲

ردیف	نام کتاب (تعداد صفحات - تقریبی)	نویسنده	سال	محل تهیه	مهمترین مشخصه‌های کتاب شامل:
۱	مانور عملیاتی با کشتی‌ها (۲۲۵ صفحه)	محمدحسین سلیم‌زاده	۱۳۶۶	فایل الکترونیکی موجود است	بیان خصوصیات مانور کشتی از دیدگاه اپراتوری و ملوانی
۲	آشنایی با امواج دریا (۱۸۰ صفحه)	محمدحسین سلیم‌زاده	۱۳۶۶	-----	بیان خصوصیات امواج دریا از دیدگاه اپراتوری و ناخدای کشتی
۳	واژه‌نامه دریایی	محمدحسین سلیم‌زاده	۱۳۷۱	جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران	اولین لغتنامه تخصصی دریایی ایران
۴	تعادل و ایستایی کشتی		۱۳۷۰	انتشارات کیش	
۵	تعادل در کشتی			دانشگاه علوم و فنون دریایی امام خمینی	
۶	آشنایی با اصول مهندسی دریایی	ارژنگ نصیری اسحاق علی میر	۱۳۶۷	فایل الکترونیکی موجود است	آشنایی با ماشین‌آلات، تاسیسات و دستگاه‌های کشتی
۷	شناخت کشتی (۳۰۰ صفحه)	اسحاق علی میر	۱۳۶۷	-----	خصوصیات انواع کشتی‌ها - کنوانسیون‌های بین‌المللی - ساختمان بدنه کشتی‌ها
۸	اصول طراحی کشتی (۳۰۰ صفحه)	مهدی سیف محمدسعید سیف	۱۳۷۳	فایل الکترونیکی موجود است	مروری بر خصوصیات هیدرواستاتیک، هیدرودینامیک، امواج و فرآیند طراحی کشتی
۹	فرهنگ مصور کشتی (۲۰۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۷۴		شماره‌گذاری اجزاء داخلی انواع کشتی‌ها به همراه اسامی تخصصی آنها
۱۰	مقاومت و پیشرانش (۳۰۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۷۳	دانشگاه هرمزگان	هیدرودینامیک از دیدگاه آزمایش مدل و کارهای تجربی و انواع تجهیزات آزمایشگاه‌های دریایی
۱۱	دینامیک کشتی	محمدسعید سیف		دانشگاه هرمزگان	
۱۲	تعادل و پایداری شناورها (۴۰۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۷۴	دانشگاه هرمزگان	تعادل و پایداری طولی و عرضی کشتی‌ها
۱۳	سازه‌های دریایی (۳۰۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۷۴		انواع شناورهای فراساحلی و سکوهای ثابت و سکوهای متحرک
۱۴	مکانیک سیالات (با توجه به مسائل مهندسی دریایی) (۵۵۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۹۱	۶۶۴۰۵۲۸۵ ۶۶۴۰۹۹۲۴ ۶۶۴۸۲۲۲۱	بیان مسائل مکانیک سیالات به همراه مصداق‌های متعددی از کاربردهای دریایی
۱۵	امواج دریا (۲۲۰ صفحه)	محمدسعید سیف	۹۲	۶۶۴۰۵۲۸۵ ۶۶۴۰۹۹۲۴ ۶۶۴۸۲۲۲۱	روابط حاکم بر امواج منظم و نامنظم و طیف امواج - محاسبه نیروی امواج
۱۶	اصول مکانیک دریایی ۱ و ۲	کتاب هنرستان	۷۹	فایل الکترونیکی موجود است	آشنایی با جوانب مختلف مهندسی دریایی و کشتی
۱۷	ماشین‌آلات و تشکیلات موتورخانه کشتی	موسسه آموزش علوم و فنون دریایی کیش		موسسه آموزش علوم و فنون دریایی کیش	

۱۸	فرهنگ دریایی خلیج فارس (۴۷۰ صفحه)	حسین نوربخش	۸۱	انتشارات امیرکبیر	در زمینه کشتی و صیادی
۱۹	فرهنگ جامع دریایی (۳۷۰ صفحه)	خسرو مشتریخواه - عبدالرضا محبی	۸۷	وزارت راه و ترابری - مرکز تحقیقات و آموزش	
۲۰	فرهنگ مصور دریایی (۴۵۰ صفحه)	خسرو مشتریخواه - عبدالرضا محبی	۸۴	وزارت راه و ترابری - مرکز تحقیقات و آموزش	
۲۱	دایرةالمعارف جامع بندری دریایی (۱۳ جلدی)	گروه مولفان	۸۷	موسسه انتشارات نگاه (به سفارش سازمان بنادر و دریانوردی)	کاملترین فرهنگ لغات دریایی ایران - مندرجات سیزده جلد کتاب به طرز اختصار از این قرار است: ج. ۱. دریانوردی و تاریخ سفرهای دریایی، ج. ۲. ساختمان کشتیها، رده - بندی و بازرسی آنها، تجهیزات و سیستمهای مکانیکی و الکترونیکی کشتی، ج. ۳. مهندسی ساحل، ج. ۴. اقیانوسشناسی و اهداف آن، ج. ۵. شیمی، آلودگی و زمینشناسی دریا، ج. ۶. زیستشناسی دریا و شیلات، ج. ۷. اصول ناوبری و هدایت کشتی، ج. ۸. حمل و نقل دریایی و بیمه‌های دریایی، ج. ۹. حقوق و قوانین تجارت دریایی، ج. ۱۰. برابرنامه فارسی انگلیسی ج. ۱۱. برابرنامه انگلیسی فارسی، ج. ۱۲. نمایه؛ ج. ۱۳ پیوست.
۲۲	مجموعه آزمون‌های کارشناسی ارشد مهندسی معماری دریایی				مجموعه سوالات چندین سال از تست‌های کنکور کارشناسی ارشد کشتی‌سازی به همراه جوابهای تشریحی - بسیار مناسب برای داوطلبان کنکور ارشد
۲۳	مقدمه ای بر جوشکاری در صنعت کشتی سازی	حسین اسکندری عبدالرضا خالد زارعی		دانشگاه خلیج فارس	
۲۴	آشنایی با زیردریایی‌های نظامی (۲۲۰ صفحه)	محمد مونسان	۸۳	فایل الکترونیکی موجود است	مروری بر انواع زیردریایی‌ها و تسلیحات آنها - تاریخچه عمومی تکامل زیردریایی‌ها
۲۵	تاریخچه فناوری زیردریایی‌های آلمانی (۵۲۰ صفحه)	محمد مونسان	۸۵	فایل الکترونیکی موجود است	بیان تاریخچه تکامل تکنولوژی زیردریایی‌های آلمانی با تکیه بر علل، نتایج و نکات عملیاتی
۲۶	اصول طراحی زیردریایی (۵۰۰ صفحه)	محمد مونسان	۸۸	فایل الکترونیکی موجود است	مروری بر خصوصیات طراحی زیردریایی‌های نظامی شامل پایداری، هیدرودینامیک، سازه، تاسیسات و غیره
۲۷	تحلیل پایداری شناورها (۵۰۰ صفحه)	محمد مونسان	۸۶		بیان تعادل و پایداری کشتی‌ها - نسخه کامل و رفع نواقص شده آن بطور کامل در قسمت دوم کتاب جامع مهندسی معماری دریایی
۲۸	کتاب جامع مهندسی معماری دریایی (۱۰۰۰ صفحه)	محمد مونسان	۸۸	۰۹۱۳۱۹۴۳۶۰۸ ۰۹۳۵۴۹۸۴۷۷۳ ۶۶۹۵۲۴۸۸ ۶۶۴۰۴۱۳۲	دارای شش قسمت اصلی: آشنایی با انواع کشتی‌ها، هیدرواستاتیک - هیدرودینامیک، امواج و دریامانی، طراحی کشتی و استانداردهای دریایی، مقدمه‌ای بر شناورهای تندرو و سراسری
۲۹	طراحی و ساخت زیردریایی‌های مدل (۲۴۰ صفحه)	بهروز اسدی	۱۳۹۰	۰۳۱۱۲۳۵۲۷۰۵	فرآیند مرحله به مرحله ساخت یک زیردریایی مدل رادیوکنترلی - مناسب برای شرکت در مسابقات شناورهای تندرو
۳۰	مهندسی کاربردی سازه‌های فراساحلی (۲۰۰ صفحه)	محمد رضا تابش پور	۹۲	۶۶۴۰۵۱۳۲ ۶۶۹۶۷۸۹۶	تئوری و طیف امواج دریا به همراه روابط طراحی برای پایه سکوها دریایی

	۶۶۰۱۳۱۲۹				
۳۱	فرهنگ مصور تخصصی دریایی (۱۴۰۰ صفحه)	محمد رضا عربیار محمدی پویا مولانا عبدالله سکاکی	۹۲	۲۲۹۳۲۸۹۱	شامل ۱۵۰۰۰ لغت تخصصی و مصور از انواع جوانب مهندسی دریایی به عنوان مجموعه فرهنگ لغت تخصصی مهندسی دریایی
۳۲	معماری شناورهای چند بدنه (۳۰۰ صفحه)	محمد رضا عربیار محمدی پویا مولانا عبدالله سکاکی	۹۲	۲۲۹۳۲۸۹۱	مطالب بسیار مفیدی از طراحی شناورهای چندبدنه SWATH
۳۳	اصول طراحی کشتی‌های مسافربری (۲۰۰ صفحه)	محمد حسین تورانی	۹۲	۰۳۱۱۲۳۵۲۷۰۵	آشنایی با انواع کشتی‌های لوکس مسافربری ساخته شده در دنیا و خطوط کشتیرانی و ساختار داخلی این کشتی‌ها
۳۴	قایق‌های پرنده (۴۰۰ صفحه)	محمد رضا صادقی زاده محمد حمایتی، عباس ولی امیر حسین نیک سرشت حسن فروزانی	۸۲	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۳۵	اصول طراحی شناورهای تندرو	کامبیز عالم پور علی دهقانیان	۸۲	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۳۶	مفاهیم طراحی هواناو (۴۰۰ صفحه)	کامبیز عالم پور علی دهقانیان	۸۲	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۳۷	اصول طراحی شناورهای اثر سطحی (۴۰۰ صفحه)	علی دهقانیان کامبیز عالم پور حمید جوادی	۸۳	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۳۸	خوردگی سازه‌های دریایی (۲۰۰ صفحه)	رضا مظفری نیا	۸۶	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۳۹	کاویناسیون و سوپر کاویناسیون (۲۹۰ صفحه)	علی رامیار	۸۶	۲۲۹۳۲۸۹۱	
۴۰	دینامیک سازه های فراساحلی	یقین لطف الهی - حمید احمدی - محمد رضا شیدایی			انتشارات دانشگاه تبریز
۴۱	هیدرودینامیک	امیر خسرو جردی			دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات
۴۲	هیدرودینامیک سازه های شناور	جورنی و مسی			پژوهشکده مهندسی آب دانشگاه تربیت مدرس
۴۳	آموزش کاربردی نرم افزار SACS (آنالیز و طراحی کاربردی سکوهای دریایی)	سیامک هوشیار خوشدل			
۴۴	تحلیل ارتعاش سکوهای آب عمیق	محمد رضا تابش پور			فدک ایستاتیس
۴۵	سازه های دریایی و یزه (از آب گیری تا به آب اندازی شناور)	رضا طیبی خسروبرگی			نقش جهانگیر
۴۶	مبانی طرح و اجرای سکوهای دریایی	سیامک هوشیار خوشدل			فدک ایستاتیس
۴۷	سکوهای دریایی	ویلیام گراف ترجمه علی اکبر گل افشانی			
۴۸	مقدمه ای بر سازه های دریایی: طراحی - ساخت - نصب	ویلیام گراف ترجمه مهری			
۴۹	مهندسی سازه های فراساحل	نعیم نوری سمیع			

۵۰	نگاهی به مبحث ایمنی در تاسیسات فراساحل بر اساس استاندارد ایزو ۱۰۴۱۸	جمشید قضاتی		رهنگاشت نوین
۵۱	آشنایی با اصول مهندسی دریا (کشتی)	تیلور		
۵۲	شناخت کشتی (۳۲۰ صفحه)	محمد رضا نگهداری علی قانع	۸۹	۰۳۱۱۲۳۵۲۷۰۵
۵۳	طراحی کشتی به کمک نرم افزار Maxsurf (۱۶۰ صفحه)	محمد رضا نگهداری	۸۹	۰۳۱۱۲۳۵۲۷۰۵
۵۴	طراحی سازه کشتی	احمد رهبر رنجی	۹۰	۰۳۱۱۲۳۵۲۷۰۵
۵۵	طراحی و عملکرد کشتی	محمد رضا خدمتی، ایرج کیوانفر	۹۱	۶۶۴۹۸۸۶۸ ۶۴۵۴۲۲۶۴ ۶۵۵۴۲۳۶۶
۵۶	اصول طراحی زیرسطحی های بدون سرنشین	محمد سعید سیف بهنام صادق زاده پراپری	۹۲	انتشارات دانشگاه صنعتی شریف ۰۲۱-۶۶۱۶۴۰۷۲ ۶۶۰۱۳۱۲۹
۵۷	مقاومت هیدرودینامیکی شناورها	محمد سعید سیف سجاد حاجی زاده	۹۲	انتشارات دانشگاه صنعتی شریف
۵۸	هیدرودینامیک و پیشرانش	محمد رضا نگهداری ابوذر ابراهیمی	۹۲	انتشارات دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار
۵۹	مدلسازی و تحلیل دینامیک سیالات محاسباتی به کمک نرم افزار ANSYS-CFX	محمد علی کاظمی لاری سالار خواجه پور فرزاد کیانی محمد اکبری	۹۱	۰۲۱-۶۶۵۶۷۶۲۷ ۶۶۵۶۷۶۲۶
۶۰	راهنمای جامع ANSYS FLUENT	امیر توحیدی هادی غفاری قهرودی	۹۲	۲۲۰۸۵۱۱۱-۱۲

این جدول می تواند یک بانک اطلاعاتی مناسب برای استفاده از کتابهای رشته مهندسی دریایی فارسی موجود در کشور باشد. لطفا در صورت مشاهده نواقص در این جدول یا دیدن کتابهایی که تازه چاپ شده، بوسیله ایمیل زیر به اینجانب اطلاع دهید تا بروز رسانی نمایم (m.moonesun@gmail.com)

- خاکستری: فرهنگ لغات دریایی
- زرد: کتابهایی برای آشنایی عمومی و کلیات
- آبی: کتابهایی که دارای روابط و محتوای مناسب برای طراحی بوده و می تواند به عنوان کتاب درسی هم باشند
- سبز: کتاب مرجع علمی که دارای مطالب علمی کاملی در موضوع تخصصی خود است
(تقسیم بندی کتابها از دیدگاه اینجانب است)

با ارادت فراوان به تمام مهندسان دریایی ایران

محمد مونسان

اسفند ۹۲